

Witte nog ....

De gebruikte foto's komen o.a. uit het archief van Wim Pompen. Verder zijn er foto's van Mary Verhagen-van Draanen en Erik van Asten. De tekst is geschreven op basis van hetgeen verteld is in De Schammert..

LIND MERT

Het ontstaan van Lind Mèrt.

Zondag 19 maart 2023 aflevering 59. We hebben zo'n 75 gasten. Ons team bestaat uit: Erik van Asten, Johan Bax, Cintha Bax, Frans van Mierlo, Toos van Lieshout, Janus de Vocht en Erik Willems.

Een foto van Lind Mèrt zoals het er eind 1960 uitzag. Je ziet er nog de luifel van de ijscotent van bakkerij van Engelen. Op de markt is met name Frans Noten zeer aanwezig met de verkoop van (lente) bloemen en planten.

Frans van Mierlo vertelt:

Witte nog... Lindmèrt -Halfvastemèrt

Wanneer is het allemaal begonnen.....

Al in januari 1657 (366 jaar geleden) is er een verzoek ingediend bij de Staten Generaal door de toenmalige Heer van Heeze, Leende en Zesgehuchten, Alexander de Renesse, om zowel in Heeze als in Leende 4 jaarmarkten te mogen hebben.

Eindhoven, Valkenswaard en Waalre waren gemeenten die bezwaar indienden terwijl Budel, Bergeijk en Helmond geen bezwaar hadden. Uiteindelijk werd 9 maanden later op 26 oktober 1657 toegestaan dat Heeze en Leende 1 jaarmarkt mochten houden. In Heeze was dat op de donderdag na de kermis en in Leende op de 3^e donderdag na de kermis.

In 1681, 24 jaar later, heeft men uiteindelijk nog toestemming gegeven om zowel in Heeze als in Leende 3 jaarmarkten te mogen hebben waarvan in Leende de 1^e op maandag na Halfvasten, wat tot nu toe traditie is gebleven! Wat waarschijnlijk vroeger meer een veemarkt was is dit later veranderd in een markt met daarbij allerlei koopwaar. De 2 andere jaarmarkten mochten plaats vinden op de donderdag voor St Jan Baptist 24 juni en de 3e jaarmarkt op de donderdag na St Maarten 11 november. (Tussen haakjes St Maarten 11-11 was

Witte nog ....

de begrafenisdag van Maarten van Tours, overleden op 8 november 397 jr na Christus).

Inmiddels heeft de halfvastenmarkt, Lind Mèrt, stand gehouden.

Voor ons als Witte nog...? weten we nog en hebben meegemaakt de oude bekenden zoals Gieleke Ras, de schoenmaker, Piet Schippers en Frans Noten, de bloemisten, Toon vd Wildenberg met speelgoed, Kobus de Win met snoepgoed en Hein Rutjes met zijn geiten waarvoor hij een speciale naam had: De

Veel voorjaarsplanten op Lind Mèrt.

De voormalige bakkerij tijdens 'Lind Mèrt'

Op de markt o.a. bakkerijproducten (ook brokmoppen), planten, schoenen en geiten.

Auto's en busjes voor het vervoer konden gewoon op de markt staan.

werkmanskoe! En ook weten sommigen nog de namen van de Marktmeesters: Wim Wasser. Jan van Meurs. Ludo van Barschot zelfs 27 jaar. Thea van Engelen met Jonna Jonker en later nog verscheidene anderen. Bron: Heemkundekring en team Witte nog...?

Witte nog ....

Gieleke verkoopt zijn schoenen.

Op de foto o.a Cees en Annie van der Plas,
René Hurkens en Tinus Verhoeven.

Foto met Toon van den Wilderberg.
Hij stond op de markt met o.a. speelgoed.

De schoenen van Gielelijk Ras.
Voorheen was er in het achtergebouw van
M. Ras een klompenmakerij van Piet van
de Wijdeven. M. Ras zette dat om in een
'schoenenfabriekje'.

Frans vertelt een verhaaltje over zijn trouwschoenen die hij kocht bij Gieleke Ras. In een onoplettend moment waren zijn trouwschoenen vernield door de hond. Toen hij ermee teruging naar Gieleke om te zien wat hij eraan kon doen, was de reactie: Ja dat had ik je wel kunnen voorspellen. Trouwschoenen zijn geen geluksschoenen.

Witte nog ....

De geiten, de 'werkmanskoeien' op de markt.
Midden voor de kooi, Luc Simkens.

Marktmeester Ludo van Barschot.
Dit was in 1974 in het Torenjaar. Ludo is 27 jaar marktmeester geweest.
Het was een markt met 'allure'.

Marktmeester.

Een marktmeester draagt zorg voor een goed verloop van de markt. Het is een oud beroep dat in ieder geval al rond 1650 bestond. De marktmeester treedt op als eerste aanspreekpunt van de marktondernemers naar de gemeente toe.

De huidige marktmeester is Corry Schepens- Roothans. Zij is in de zaal aanwezig. Corry vertelt dat het marktmeesterschap inmiddels een 3-manschap is. Zij zorgen voor de vergunning aanvragen en zij sturen uitnodigingen aan deelnemers. Verder zorgen ze ook voor de eindorganisatie. Deelnemers hoeven niet persé uit Leende te komen. De herkomst van het bedrijf is niet belangrijk.

Witte nog ....

Bloemist Piet Schippers had een waardevolle inbreng in de markt. Zijn winkel was aanvankelijk gevestigd in de schuur van Het Brouwershuis. Later verhuisde hij naar Dorpsstraat 15 (Nu Chinees Indisch restaurant Lotus.)

Aan de KVP poster te zien is het een verkiezingsjaar. Waarschijnlijk 1970. Kinderen op foto zijn o.a. Theo van der Linden en Francien Noten.

Op de foto zijn te zien: Toos Rutten- van der Zanden, mevr. Gonneke van der Zanden- De Waal en Nelly Noten -Jansen.

Jan Rutten is druk met de verkoop van lenteplantjes.

Thea Mertens en Nicolle van Engelen.
Op de achtergrond, Solmar, dat is verkocht. Dat is dan begin jaren 2000.

Witte nog ....

De Paashaas met naast hem Jan Verhoeven, de broer van Harrie, Willie en Ad.

Jan de Waal is ook in de kraam op de markt. Hij verkoopt eieren of gebakken pannenkoeken.

Henk van der Heijden is op de markt om de mensen de kans te geven om in te tekenen voor zijn boek.

Een feestelijke kraam met Louis van Engelen en Paul van Hertten. Paul verkoopt curiosa.

Witte nog ....

Jubileum van de fanfare
en een actie voor nieuwe uniformen.
Voor een klein bedrag mag je een keer op het
instrument blazen. Ard Baudoin geeft instructies.

Witte nog ....

De dieren van de kinderboerderij van Piet Vos uit Heeze, waren altijd populair bij de kinderen.

De vlooiemarkt van Jong Nederland was altijd een vast onderdeel van Lind Mèrt.

Anton van Mierlo vertelt een anekdote over een konijn waarvan het gewicht geraden moest worden. Het konijn waarvan de naam geraden moest worden tijdens Lind Mèrt, zat (voor het ophalen) in een mand en stond op de weegschaal van de moeder van Harrie Maas. Ze namen niet alleen het konijn mee, ook de weegschaal ging mee. Dat was niet de bedoeling. Dus de zware weegschaal moesten ze weer terug gaan brengen, maar zowel de mand als de weegschaal waren verkocht.

Erik Willems vertelt het verhaal van Jong Nederland, aangevuld met opmerkingen van de dames Tonny en Riky van Mierlo. Hier staat Jong Nederland met de vlooiemarkt voor het oude gemeentehuis. Dat was in jaren 80. In 1989 ging het gemeentehuis plat. Nadat ze voor het gemeentehuis weg moesten hebben ze nog een tijd naast en achter de kerk gestaan. Daarna zijn ze verhuisd naar de Julianastraat. Erik Willems vertelt het verhaal van Jong Nederland. Vroeger werd enkele weken vóór halfvasten het materiaal verzameld en in de schuur van Toon Maas opgeslagen. Daar werd het gesorteerd. Tinus van den Berg laadde een het einde van de markt alles op en bracht 't naar de gemeentelijke stortplaats. De leiding van Jong Nederland startte 's maandags al om half 6 om alles op te bouwen. Het was, en is, een mooie bron van inkomsten. Tegenwoordig is er een entreeprijs. Voor 1 euro mag je de vlooiemarkt betreden. Vroeger waren met name t.v.'s populair. Er werd toen veel gerepareerd. Nu worden de beeldbuizen niet eens meer meegenomen.

Tonny van Mierlo: We hadden van Jong Nederland een koffie percolator. Deze namen we altijd mee en zetten deze op een van de betonnen pilaren naast het gemeentehuis, zodat we lekkere warme verse koffie hadden. Helaas is deze een keer weggehaald terwijl we met de leiding spullen stonden te verkopen.

Ook hadden we een keer een schilderij dat f 200,- op moest brengen. Het schilderij werd veilig tegen een betonnen paaltje gezet, maar helaas een flinke windvlaag strooide roet in het eten.

Witte nog ....

In 2005

Jan van Weert op de markt.

Goed Gemust zorgt voor sfeer op Lind Mert.

Met o.a. Mieke van der Kruijs, , Antoon van der Heijden, Huub van Engelen, Jan van Mensvoort, Sjf Ras, Ans van der Zanden, Ine Stark.

Witte nog ....

Bij Lind Mèrt horen brokmoppen. Wat dat is en hoe en wie het maakt lees je hieronder.

Op de foto bakker Toon van Engelen, Jan Arnold eigenaar van restaurant De Twee Zalmen aan de Valkenswaardseweg en kinderen van Engelen.,

De Brokmop.

De Brokmop is een kubusvormig anijsgebak dat volgens een oud en geheim recept door één bakker in Leende werd gebakken en wel voorafgaande aan de folkloristische jaarmarkt op maandag na Halfvasten..... Lind Mèrt.

Bakker Piet van de Ven ontwikkelde zo'n 100 jaar geleden de Brokmop en verkocht die rond Lind Mèrt. Toen hij stopte (in de jaren 50) droeg hij het recept over aan bakker Toon van Engelen. Diens zoon Jos (die helaas niet zelf hier kon zijn) was de opvolger. Hij heeft e.e.a. op papier gezet met de vraag of ik dat even voor wil lezen.

In 1963 ben ik, Jos van Engelen, als oudste zoon van Toon en Trees van Engelen-Buskens in de bakkerij komen werken. Ik ben de oudste van 8 kinderen. Mijn vader werd hartpatiënt toen ik 15 jaar oud was en ik werd letterlijk 'uit de schoolbanken' geplukt om thuis de bakkerij voort te zetten. Uiteindelijk moesten er toch iedere dag 10 monden gevuld worden dus de bakkerij moest doordraaien.

Ik heb dit tot 1975 gedaan waarna broer Louis het pand overnam om er een horecabe-drijf te starten: de Scheuter.

De term 'Scheuter' komt van het woord schieter of inschieter, wat een lange stok met een platte plank is om brood en bakplaten inde oven te 'schieten'. Zo ook volle platen met brokmoppen. Zo'n plaat was 1.20 m. lang en 80 cm. breed en daar ging wel 10 kg. brokmoppendeeg op. Bij elk baksel gingen er 12 platen tegelijk de ovens in.

We begonnen enige weken vóór Lind Mèrt iedere dag met het smelten van de ingrediënten boter, melk en suiker. Dit mocht beslist niet boven het kookpunt komen want anders zou het mengsel bitter kunnen worden. Per baksel hadden we daarvoor een 'weckketel' ter grootte van 50 liter nodig. Dat gesmolten mengsel werd samen met meel en anijszaad in een grote deegmachine tot een deeg gemaakt.

Dat brokmoppendeeg was vrij stug en werd tot een dikte van 5-6 cm. op de plaat uitgerold. Het bakproces moest heel nauwkeurig gebeuren; een goede oventemperatuur was heel belangrijk. Was de oven te heet dan werd de buitenkant snel donker en de binnenkant niet gaar....dan zat er 'derf' in.

Witte nog ....

M.n. zaterdag en zondag vóór de jaarmarkt moesten honderden platen door de gehele familie worden gesneden en ingepakt om de 'Brokmoppenkraam' op maandag te kunnen bevoorraden. Toon en Trees hadden 8 kinderen en die hielpen allemaal mee (alle 80 kindevingertjes zijn er keurig aan blijven zitten).

We mogen concluderen dat ze bewust voor wat meer kinderen hebben gekozen.

Toen er in 1975 gestopt werd met de bakkerij is er een afspraak gemaakt met Frans en Til Rooijmans dat de brokmoppen door de familie van Engelen in de bakkerij van de fam. Rooijmans gebakken mochten worden. Dat hebben we (Jos en Ton van Engelen en Jos Raijmakers.... mijn neef overigens) nog wel 5 jaar gedaan. Daarna werd het 'geheime' recept overgedragen aan Frans Rooijmans die het op zijn beurt weer doorgaf aan collega Piet van Weert. Inmiddels is het recept in veilige handen van Chantal van Weert.

De familie van Weert trakteert ons vandaag op overheerlijke brokmoppen... dankjewel!

Bakker Toon van Engelen kijkt of het goed gaat met de brokmoppen.

Vader Toon en zoon Jos van Engelen snijden de brokmoppen in de juiste maat.

In de pauze trakteert Toos de zaal op de heerlijke brokmoppen van baker van Weert.

Witte nog ....

De brokmop kreeg Brabantse vermaardheid.
Zo laat het filmpje hieronder zien.

<https://www.youtube.com/watch?v=C2yAj-hCwP4>

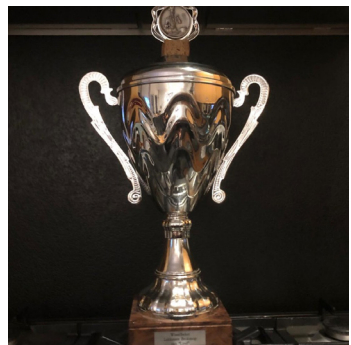

Opa Buskens en kleinzoon Louis leggen de laatste hand.

Ook burgers proberen brokmoppen te bakken.
Er kwam zelfs een bokaal voor degenen die de lekkerste
brokmop kon bakken.

Verder kwam er een likeurtje met de naam
Brokmöpke. en een brokmopbiertje.

Witte nog ....

Het recept wordt overgedragen aan Piet van Weert. Zelf als de markt niet door gaat, zijn er toch brokmoppen. B.v. in 2001 toen er mond-en klauwzeer heerste in Leende. Piet vond het een gunst de brokmoppen te moden bakken. Het was een hele hectiek om naast het gewone werk ook nog nrokmoppen te bakken.

Piet van Weert heeft het recept weer overgedragen aan Chantal van bakkerij van Weert. Op de foto Anne Cardinaal.

CABARETGROEP DE BROKMOP

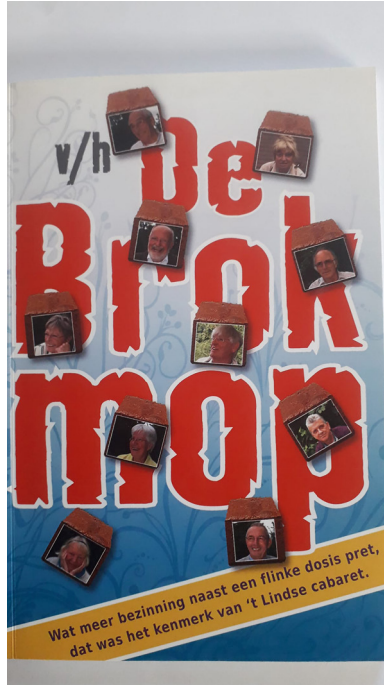

Een Leendse groep kleinkunstenaars, muzikanten, zangers, enz. vormden medio jaren 70 een cabaretgezelschap genaamd 'de Brokmop'. Zij traden met enige regelmaat op (meestal in de Scheuter) en hebben grote successen gekend.

We prijzen ons gelukkig dat we enkele (prominente) leden van v/h DE BROKMOP bereid gevonden hebben speciaal voor deze dag en voor ons op te treden.

Witte nog ....

Een boekje met een verzameling van cabaretliedjes en anekdotes.

cabaretgroep de Brokmop bestond uit:

Mart Niessen
Maria Baudoin
Jan de Waal
Nort Liebrand
Jan Leemans
Nelly Knuiman
Wim Baudoin
Mien de Waal
Henk Knuiman
Mies Leemans

Wim Baudoin en Nort Liebrand (de huidige voorzitter van de zorgcoöperatie) zingen een paar liedjes uit hun cabaretperiode van vroeger.

Witte nog ....

2

Woutje

Geen herbergen maar gewoon echte bakkers
Weet je nog wel Woutje
'n Vol veld met koren in de Kerkkackers
weet je nog wel Woutje?
't Is allemaal over, Lind is te veel in trek
De kapelaan en de nonnen, ik wou dé 't verrek
Weet je nog wel Woutje?

'n Kaol voetbalveld vlak bij 't dievenpaaike,
Weet je nog wel Woutje
Ginne Kempener koerier alleen maar 'n blaaike
Weet je nog wel Woutje?
't Hazelnootier en de klot van de Heg
't Is allemaal over 't is allemaal weg
Weet je nog wel Woutje?

Ginne meneer Smulders, alleen Toon van Pauwe
Weet je nog wel Woutje,
De mis van 10 ure waarin ge kont trouwen
Weet je nog wel Woutje?
Ge kont nu de hoogmis de herberg al in
Maar die is nou gesloten, ze liggen er nog in
Weet je nog wel Woutje?

Toen nog gin "Theo" maar gewoon Doruske Paolen
Weet je nog wel Woutje,
'n Pomp op de mart waar ge watter kont haolen
Weet je nog wel Woutje?
D' Burger biljarte toen 's zondags nog mee
Ook dé is veranderd den disse drankt thee
Weet je nog wel Woutje?

LEENDE GISTEREN

Kerkkackers

Pas getrouwd kwam hij fris met zijn bruidje naar Lind
in een gloednieuwe wijk en daar kreeg hij een kind
's vrouw die beviel en het dorp hem ook zeer
hij stelde zich oeraal voor als meneer
maar een Leendenaar dat was hij niet.

Hij ging enthousiast op de sociale toer
kocht erpels en sier bij een echte Lindse boer
's vrouw die beviel en het dorp hem steeds meer
hij noemde zich Jean maar het dorp zei "meneer"
maar een Leendenaar dat was hij niet.

Hij kocht bij de Spar en biljarte bij Doek
in de kerk en bij DCOI, daar zag je hem ook
's vrouw die beviel maar het dorp hem het moest
drie avonden was hij naar de trouwtrou geweest
maar een Leendenaar dat was hij niet.

Zijn kinderen deed hij naar 't dorpschoolje toe
en zelf sprak hij bijna accentloos "houder"
's vrouw die beviel als sopraan bij het koor
en hij bracht zijn tijd meest in kluiverband door
maar een Leendenaar dat was hij niet.

Veel later ging hij naar het Leenderhof
waar weldre een klein hartinfarkt hem trof
alle oudjes in 't hant die bezochten hem zeer
hij zei Drink en Hannes, zij zeiden "meneer"
maar een Leendenaar dat was hij niet.

Na veertig jaar Leende ging Jean zachtes dood
als een bol werd hij toen op het kerkhof gepoot
daar ging in vervulling zijn jongste wens
hier rust onze Jean
nu is 't pas een echt Lindse mens.

38

JONG EN OUD

Bezinning

(melodie: "Waar gaan we in het nieuwe jaar naar toe")

Is dit niet waar 't eigenlijk over gaat
de ouderdom kent niet alleen gebreken
en ook al wordt het meestal zo bekeken
er zijn veel zaken waar je milder over praat.
Illusies heb je afscheid van genomen
maar ook al word je oud, je droomt je eigen dromen.
Wat meer bezinning naast een flinke dosis pret
dat wordt het kenmerk van 't Lindse cabaret.

Leden van de vroegere Brokmop.
vlnr Wim Baudoin, Mien de Waal-
Dijkhof, Maria Baudoin- van Eert,
Mart Niessen en Nort Liebrand.

vlnr Frans van Mierlo, Ad Verhoeven, Nort
Liebrand en Win Baudoin,

Witte nog ....

Witte nog ....